

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. — Egyes szám ára 6 kr.

Felolvas szerkesztő és kiadó tulajdonos
Dobay János.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez
hirdetmények és előfizetések a kiadóhivatalhoz (Ifj. Jancsó
Mózes könyvnyomdája Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.

Agrárizmus.

A legújabb jelszó, melytől ez idő szerint visszhangzik széles e hazában minden térség, mező, hegy, völgy, mely már országgyűlésen és sajtóban egyaránt kongatja a vészharangot: az agrárizmus. Új szó a magyar közéletben, a melytől az egyik boldogulást remél, a másik pedig mint veszedelmes jószágtól fél. — Akár jó, akár rossz dolog az az agrárizmus, mindenesetre foglalkozni kell vele, már csak azért is, hogy megtudjuk eredetét és meglássuk, hogy tulajdonkép mire jó is ez.

Annyi bizonyos, hogy az agrárizmus a magyar mezőgazdaság ügyét van hivatva fölkarolni, hogy csakis az okos agrárpolitika segíthet a magyar mezőgazdaság ezer baján, de csakis annak az agrárizmusnak van jogosultsága e hazában, mely minden ízében magyar. E tétel helyességét tagadni nem lehet, mert a hogy mások a francia vagy német mezőgazdasági viszonyok és azok bajai, azon-

képen más a francia és más a német agrárizmus és másnak kell hogy legyen a magyar agrárizmusnak is.

Nálunk az országos magyar gazdasági egyesület adta ki az agrárizmus jelszavát, ugyanaz az országos gazdasági egyesület, a melynek helyzete most oly válságos. A két dolog között, t. i. az agrárizmus és a válság között erős okozati összefüggést látunk, bár — nyíltan kimondjuk — nem olyant, a milyent többen hangoztatnak. A valóság a dologban ez:

Az ország első gazdasági egyesülete, melyet a nagy Széchenyi alapított a magyar mezőgazdaság istápolására, az utóbbi években oly tisztikarral rendelkezett, a mely egyáltalán nem állott szép hivatásának magaslatán. A tisztviselőknek nem az volt a főgondja, hogy a magyar mezőgazdaság bajainak gyökeres orvoslására gondoljon, hanem, hogy minél nagyobb zajjal, lármával magára irányozza a közfigyelmet. E foglalatosságban éppen kapóra jött a német agrárizmus, me-

lyet aztán lemásoltak. Pedig a ki csak távolról is ismeri a németországi viszonyokat, tudni fogja, hogy azok homlokegyenest ellenkeznek a magyar viszonyokkal. Turi süveg helyett köcsög kalapot akarnak a magyar gazda fejébe nyomni. De ezzel még nem elégedtek meg, hanem oly hangot honosítottak meg, a mely a közönséget elterelte az egyesülettől, úgy, hogy gyűléseiken a tisztikaron kívül alig jelent meg egy-két gazda. Azonkívül még háborut üzentek az iparnak és kereskedelemnek, mintha ezek között és a mezőgazdaság között nem volna érdekkölesség. Elemi dolog, hogy egyik a másikra van utalva. A gazdaság különböző ágait összehangba kell hozni, nem pedig egymásra uszítani. Legvégül pedig alapítottak egy lapot, a melynek révén bevitték a pártpolitikát is a gazdasági harcba.

Nos, lehet valaki hive az egyházpolitikának, vagy el-lensége, pártolhatja valaki a Wekerle, vagy Apponyi, vagy Szapáry Gyula politikáját, de mi köze annak a magyar

mezőgazdaság ügyéhez? A magyar mezőgazdaság nem lehet párt ügy, az az egész ország ügye, még pedig leg-szentebb ügye. Ezt kockára tenni, ezt veszélyeztetni nem szabad senkinek, bárki legyen az, bármily kecses jelszavakkal lépjen is a porondra. A magyar mezőgazdaság, az igazi magyar agrárizmus féltett kincse ennek a nemzetnek, minden igaz, lelkes magyar embernek ez alá a zászló alá kell esküdni, ezt a zászlót kell diadalra segíteni.

Igy gondolta el ezt néhány gondolkodó gazda, mikor az országos gazdasági egyesület október 28-iki közgyűlése közeledett. Belátták, hogy ez így tovább nem lehet, hogy hamis lobogó alatt nem szabad tovább küzdeni, különben veszélyeztetjük az igaz ügyet. És ez a néhány gazda úgy találta, hogy csak úgy segíthet a bajon, ha a mostani tisztikart más váltja fel; ez pedig csak úgy lehetséges, ha mást emelnek az elnöki székre. Ez volt igazi oka az október 28-iki választásnak. Nehezebb esett ezeknek a gazdáknak, a kik a reform-pártot

TÁRCZA.

A PRIMÁS.

— Elbeszélés. —

Írta: Barthalis János.

(Folytatás)

Telt, mult az idő. Az évszakok gyorsan váltakoztak. Minden élő teremtetés közelebb állt a sírhoz. Még a Józsi esemetei is szépen megnőttek, izmos alakokká fejlődtek az évek száma alatt.

A primás nem játszott már egyedül. Egy kis bandája volt neki. A solo-zenét kettős, majd hármas, négyes, majd meg épen ötös kar váltotta fel. Az utóbbi időkben aztán a zenekar létszáma kerek nyolcz tagra volt előirányozva.

Rettentő előhaladás! Egy nyolcz emberből álló társaság, mely hivatva van az emberi szív belsejébe hatolni s kényszerítheti az érzelmeket, hogy azok akként nyilatkozzanak meg, mint a „négy kis hur” kezelői akarják, parancsolják.

Józsi az árjában uszott. Józsi büszke volt. És nem ok nélkül ám. Mert

az a nagy jövőre aspiráló banda a saját családjából telt ki. A legfele-tőbb moré a korral igyekezett haladni. Valóságos primás volt már.

Egy napon örömtől sugárzó arccal szaladgált a kormos zenész le és fel az utcákon, s a hány nadragos embert elébe hozott a fátum, annak mind egy örvendetes ujsággal, de ugyanakkor jóakaró figyelmeztetéssel szolgált:

— Aztán — csókolom kezét, lábát — az éjjel ne tessék megijedni, mert nagy meglepetés éri a ténsurakat, instálom.

De hát, hogy azt a metamorfozist megértsük, melyen az egy szál cigány átment, hogy aztán mint banda megszokasodva keljen új életre, szükségessének látjuk megjegyezni az alábbiakat.

Hogy a Józsi huszonhét purdéval dícselkedhetett volna valaha, az éppen olyan merő képtelenség, mintha azt állítaná valaki ma, hogy ő a Mars csillag és földünk közt vasuti összeköttetést hozott létre.

Mikor a primás a jegyző útján ezt el akarta hitetni a világgal, messze menő tervei voltak akkor. A ravasz cigány azt hitte, hogy az egyszerü

állításra mindjárt esőtül omlik nyaka közé a szerencse, a nélkül, hogy a ritka családi állást közel foghatóan kelljen bizonyítani. A természet gyermekét az e fajta hiedelemért elítélni nem lehet.

Mindössze hét számból álló ivadéka volt. Mind fiu. Maga nevelte fel őket, s hogy aztán egyszer a távol városi bandát hallotta játszani, dícsérendő terv fogamzott meg agyában.

„Bandát alakítok fiaimból.”

De hangszerekre meg nem volt pénze. Ezért kellett volna az „államsegély” neki.

Hanem az élelmes cigány nem esüggöd el. Addig kunyorált az olyan helyeken, hol heverő vonós hangszert szolgált meg, míg végre az ajándékba kapott instrumentumokkal (a „cello” és a „brácsa” kivételével) ellátta orgonasip egymásutánjában fölnövekedő purdóit. Be is tanította őket a „kiséretbe,” már a mint ő a legjobban gondolta.

A hiányzó hangszereket aztán egy „játékony” ezélu pénzgyűjtés” által pótolta, mely humánus dolgot ujjolag a „nadragosok” bántak meg.

De azért a 8 tagu banda egy napon mégis megalakult.

Ekkor esett meg a jóindulatu figyelmeztetés is, hogy: de meg ne ijedjen ám senki a legközelebbi éjszakán!

Még azt hittük, hogy a Józsi mordályégetőnek csapott fel, s egy kis illuminációval akar kedveskedni a tekintetes jószívu uraknak.

Eljött a rettegetve várt éjszaka. A hold, ez ábrándos képü planéta, mintha sejtette volna, hogy milyen világra szóló esemény van készülöben, teljes fényével ragyogott az égen.

Ugy tizenegyóra után, iszonyatos kutya vonításra ébredtünk fel. A fülhasogató czerberus koncert szereplő tagjai rémülten menekültek a faluból kifelé. Némelyik, plane, későnek találta az utczán galoppírozni végig az erdőbe, az meg aztán a kerítéseken ugrált át, s még akkor is, az akadályverseny leküzdése után, boldognak érezte magát, hogy az ebszívekben borzadályt keltő ismeretlen és rémes dolgot a háta megett tudhatta.

Az oklatan állatok közt oly nagy pánikot okozó káoszt nem bírtuk elképzelni. Még azt hittük, hogy fenévad csapott közbük.

(Vége köv.)

megalakították, hogy szavazatukkal fájdalmat okoznak az eddigi derék, lovagias elnöknek Dessewffy Aurél grófnak, kinek lebilincselő, szertetreméltó lénye mindenkit elbájol. De elvégre is az ügy szétsége előbbrevaló a személyeknél és mivel másképp nem lehetett, kénytelenek voltak másra szavazni.

Ez a valóság. Szemben áll egymással az ugynevezett agrárius-párt, mely németlobogó alatt párt-politikát árul és a reform-párt, mely az igazi agrarizmussal akarja segíteni bajából a mezőgazdaságot a nélkül, hogy más érdekeket sértene. És ez az igaz. A magyar agrarizmus mezejéről számüzni kell minden politikát és első sorban a párt-politikát. Az orsz. magyar gazdasági egyesület ne szolgáljon, nem szabad neki szolgálni más ügyet, mint a magyar mezőgazdaság ügyét. És mivel a reform-párt az, a melynek programja erre nézve a legtöbb biztosítékot nyújtja, kétségtelen, hogy a december 9-iki közgyűlésen, minden józan magyar gazda, a ki nemcsak a nyelvén, hanem szívében viseli a magyar mezőgazdaság szent ügyét, a reform-párttal fog szavazni, mert tudni fogja, hogy az nem személyes ügy, hanem olyan, melytől nemcsak az egyesület, hanem az ország gazdaságának sorsa is függ.

Távirat.

(A „Székelyföld“ eredeti távirata.)

Budapest, (nov. 28. d. e. 11.20.) Ő felsége felhatalmazta Wekerle miniszterelnököt annak kijelentésére, hogy az egyházpolitikai törvények közelebbről szentesítettnek. A miniszterium lemondásáról ez idő szerint szó sincs.

Iparos gyűlés.

Folyó hó 25-én délelőtt tartotta meg Kézdivásárhely iparossága, mint azt előre jeleztük volt, ipartestületi tömörülés czéljából első értekezletét.

Tudósításunk a gyűlés lefolyásáról a következő:

A gyűlésen az elnöki tisztet Dobay János rendőrkapitány, az előadói tisztet Kiss Jenő polg. isk. tanár, a jegyzői tisztet ifj. Czimbalmós Ferencz műasztalos, mint az iparfejlesztő bizottság tagjai és megbízottai végezték.

A gyűlésen, Kézdivásárhely mintegy 120 iparosán kívül, részt vett városunk polgármestere, s a városi tanács tagjai közül többen.

A gyűlés pont háromnegyed 10 órakor vette kezdetét. Elnök: Dobay János megnyitó beszédében 5 pontban fejtegette ki városunk iparosságának ipartestülettől való tömörülésének szükségességét.

Az ipartestületi intézménytől való tartózkodást indokolatlannak tartja, mert igaz, hogy két, esetleg három forintig terjedő évi díjbefizetést igényel, de ez oly összeg, a mely jövőre a testületi intézmény megerősítésével kevesbül. A testületi élettől való félelmet azoknak tulajdonítja, kik oly rémes dolgokkal agitálnak, a melyek csak a mesébe illenek, de a tényeknek meg nem felelnek. A tengeri kigyó meséjét hozza fel, melyet mindenki lát és még senki kitér: rémek, rém, de nem létezik.

Az ipartestülettől való tömörülést azért óhajtja, mert Kézdivásárhely

iparosságának csakis ez intézménykeretében remél szebb jövőt.

Kis Jenő előadó a mai általános közgazdasági helyzetre utal, fejtegeti a tökével szövetkezett gyáripar versenyt a mi kis és háziiparunkkal szemben.

Statistikai adatok nyomán kimutatja, hogy kész női és férfi ruhákért, szücsárúért, eszímák és cipőkért, felbörökért, talpakért stb., hány milliót adunk ki 1893-ban külföldre, bizonyítja, hogy az országból ki-vándorló milliókból, ha ipari téren szakértelmünket fokozzuk, szövetkezéssel egy bizonyos hányadot itt Kézdi-Vásárhelyt is képesek leszünk visszatartani.

Óhajtja, hogy ozredéves fennállásunk ünnepélyére ne menjen a mai széttagolt, a különféle érdekszálak irányában széthúzó helyzetében, hanem tömörüljön s a testületi és a haladás zászlója alatt városunk iparosságának régi jó hírnevét, tekintélyét oltalmazza meg.

Ezután Bartók Károly polgármester igazán a szeretet és a jóakarát hangján emelt szót. Röviden, de kekedd egészben fejtegette iparosaink vilóságos érdekeit, ugymond, ha egyéb nem volna is a testületi intézményben, mint az iparosoknak megadott önkormányzati jog, még akkor sem volna szabad habozniok. S mert ezenkívül több fontos körülmény, mint az iparosok vagyonsodása, önművelődése stb. ezt kívánja, csak a legjobbat óhajtja akkor, midőn ezen ügynek felkarolását ajánlja.

Kölnöte Mózes hivatkozik az 1872-ik VIII. t.-cz.-re, a mely a teljes iparszabadságot deklarálta s az 1884. évi XVII. t.-cz.-re, mely szintén az iparosok óhaját érvényesítette, s kimutatja, hogy semmiféle törvény sem képes az iparosok szétágazó érdekeit kielégíteni. A kormány jóakarátát kétségbevonni nem lehet, ujabban különösen nagy gondot fordít az iparosok sorsának javítására, de mit használ ott a kormány legjobb akarat is, hol az iparosok összetartani

nem tudnak, saját érdekeik munkálására nem képesek együttes tevékenységet kifejteni. Melegen ajánlja a testületi intézmény megalkotását iparos társai figyelmébe.

Miután az elnök felhívja az iparosokat, hogy higgadtan, tárgyilagosan szóljanak a tárgyhöz, többen felszólltak. Névszerint Sáska Antal, Kovács Mátyás eszmiadamesterek, kik a kiadások nagyságát hangsúlyozva, a testülettől tömörülést elnezték.

Ezzel szemben Nagy Béla mészáros figyelmezteti iparostársait, hogy ne vezetessék félre magokat, hanem a haladás és felvilágosodás érdekében tömörüljenek. Viharos tetszés között azzal végzi beszédét: „Átok fogta meg a magyart, mert az soha össze nem tart.” Ezután még Sáska Antal szólalt fel.

Az előadó a felszólalásokra válaszul, az elnök a névszerinti szavazást elrendelte. A testület megalakítása mellett 52-en szavazván, a további teendők megtétele válik szükségessé.

Bár a testület eszméje a gyűlésen kétharmad többséget nem nyert, de azt hisszük, sőt reméljük, hogy a fontos, városunk iparosságának tekintélyét, haladását valóban biztosítani segítő ügynek nemsokára meglesznek a szükséges akarói, a mit valóban Kézdi-Vásárhely székely iparosai érdekében tiszta szívvél óhajtunk.

Egy ügybarát.

A „Háromszékmegyei k. jegyzők egylete“-nek közgyűlése.

Léozfalva, 1894. nov. 21.

Mint lapunkban is közölve volt, a megye derék jegyzői egyesülete őszi közgyűlését f. hó 17-én tartotta meg Nagy-Ajta községben. Hogy az országnak ezen intelligens megyéjében a jegyzők egyszer valahára, más megyék példájára, egyesületet alakítsanak, ennek haszna, életrevalósága s különösen szükségessége a meg-

REGÉNYCSARNOK

Haida.

— A „Székelyföld“ eredeti regénye. —

Írta: Hajdó Ödön.

(Folytatás.)

Ezra a sötétben is igyekezett megfigyelni az irányt, a melyben haladnak és úgy tetszett neki, hogy bármint is tánczol alattuk a csónak, mindig csak egy irányban rohannak tova, a mi azon föltevést keltette benne, hogy part felé tart csónakuk.

Ki is fejezte azon következtetését a nők előtt, reményt igyekezve csopogtatni a félelem helyébe s bár ő is szorult szívvel nézett elébe a közel jövőnek, mégis kezdett bizni a menekülés sikerében.

A két nő már megdermedt a hidegtől, kezük kimerült a kapaszkodásban. Ezra és Behár a hajó orrához erősített kötelet oldották le, hogy áthurkolják derekukon és az üléshez erősítsék őket, de abban a pillanatban egy oly hatalmas lökés akasztotta meg munkájukban, mely megfagyasztotta a vért ereikben. Alig bírták föntartani magukat a heves lökéstől. Behár el is vágódott a csónak hátulján s alighogy ki nem esett.

A mély sötétség nem engedte látni, hogy mibe ütközött bele győnge járműük, csak érezték, hogy megállt helyében s vízzel telik.

A rómület azonban hagyott még Ezrában annyi lelki erőt, hogy helyzetével gyorsan számoljon. Erős kézzel, saját ruhadarabjával tömte be a léket, melyen a már betódult víz mennyiségétől elmerüléssel fenyegette s Behár segítségével a víz kimeréséhez látott.

Midőn azzal készen voltak, még egyszer megvizsgálta, ha a dugasz kellően zár-e, midőn meggyőződött arról, hogy az megállja helyét, a csónak megindításához készült fogni.

A mint evezőjével körül tapogatta a helyet, akép találta, hogy zátonyra jutottak, melyről nehéz lesz elmozdítani a főnaktól csónakot. Ugy okoskodott, hogy a part nem lehet messze, e föltevésében inkább megerősítette a sekély vizet, mely a csónak körül terült.

Egy gondolata támadt, hát ha a part mentén akadtak föl és akkor meg vannak mentve.

Elhatározta tehát hogy bizonyosságot szerez magának s gyorsan kilépve a sekély vízbe, evezője segítségével egy pár lépést tett előre.

A víz csak valamivel ért térdén,

felül s így tovább tovább haladt a mély sötétben, — mindig az áram irányában tapogatva maga előtt a talajt.

Hogy az irányt el ne tévessze, folytonosan kiabált, Behár pedig felelt.

Mintegy husz lépést tehetett már előre, midőn egyszerre csak nem ért több talajt evezőjével. A mélység előtt állt.

Számítása szétfoszlott, de nem adta fel a reményt, hanem ott a szélen indult el körben, hogy megvizsgálja, vajjon nincs-e összeköttetésben szárazzsal, valamely földnyelv közvetítésével.

Óvatosan haladt egy ideig, még mindig jelzésre hívta fel Behárt, kinek hangját a menekülés reménye mind erősebbé tette; míg egyszerre csak átesapott a zátony felett egy hatalmas hullám-roham s elseperte a csónakot, elkapta Ezrát.

Még hallotta a nők átható sikolyát, hogy a következő pillanatban érezze a hullám erejét, mely össze esapódott feje fölött. Azonban lélekjelenlétét most sem veszítette el, hanem ott a mélyben is gyorsan váltakozott agyában a gondolat:

Vajjon megmenekülnek-e? Vajjon azért választotta el Alláh szerelmese-

től, hogy ily korán meghaljanak s hogy a menyei paradicsomban találkozzanak együtt?

Még nem akart meghalni, még volt reménye, hogy a jó sors hozzátartozóit megmentheti s még érzett testében erőt dacolni a szilaj elemmel. A vesztély érzetével fokozódó erőmegfeszítéssel tett egy pár lökést, hogy felszínre kerüljön. Érezte, hogy ruházata nagyon akadályozza az uszában s a mint egy hatalmas lélegzetet vehetett az éltető levegőből, mindjárt ruháinak eltvóliatásához látott. Midőn ezzel nagy nehezen készen lett s magát a tehetől megszabadította, önkénytelenül kiáltott fel:

— Álláh segits és segitsd meg őket! — s rábízta magát a hullámok könyére, ment tova az áradattal, mint parány a végtelenben.

Nem tudta, nem sejtette, hogy nem messze tőle, az elkapott csónak izzé-porrá törött mint nem tudta és nem sejtette, mi vár reá és azokra élet-e vagy halál? A vihar zaja elnyomta a kétségbeesztő sikolyokat, azt már Ezra nem hallhatta. Talán jobb is, hogy nem hallotta, mert szíve repedt volna meg Haida és anyja segélykiáltásaitól.

(Folytatása következik.)

tartott gyűlésekből és a gyűlések iránt érdeklődő közönség őszinte támogatásából látszik leginkább. Hiszen eddig a jegyzőket a nagy közönség nem ismerte, csak azt tudta, hogy az ő községének is van jegyzője, ki ha a kíváncsian megfelelt, azt mondotta róla, illetve az egészről, hogy csak az én községem jegyzője az, ki a mértéket megüti, a többi számításba sem jön, vagy ha véletlenül a jegyző a községo kíváncsainak nem felelt meg, azt mondták róla olyan, mint a többi. Egy szóval nem a méltányosság mértékével bírálták el a jegyzők egyetemet. Hogy pedig ez így volt s még most is vannak ferde nézetek, azt a gyűléseken elejtett egyes nyilatkozatokból lehet hallani, melyet az egyetület van hivatva a maga értékére leszállítani és fíradhatatlan munkásságáról meggyőzni a közönséget balvéleményéről s kivívni azon helyet, mely méltán megilleti a jegyzői kart.

A közgyűlés lefolyásáról, valamint a közgyűléssel összekötött közebéd-és estélyről következőkben tudósítunk.

A tárgysorozatban felöltet tárgyakat igazán parlamentáris színvonalon álló tanácskozással vitatta meg s lehetett oly szép érveléssel tartott beszédek hallani, melyet csak a régi jó időkben hallott az ember a megyei tanácskozási termében. Szép vita fejlődött ki a költségvetés tárgyalásánál s a törvényhatósági közgyűlésnek a jegyzői minimális fizetésekre hozott határozat bírálatánál, de mindkét tárgynál a választmány higgadt véleménye emeltetett határozattá. A tanácskozásban részt vett Hentor Béla főszolgabíró, tiszteletbeli tag is és a tanácskozás komolyságát nagyban emelte.

Megjegyzem, hogy a közgyűlésen Nagy-Ajta és vidéke értelmisége megjelent és a gyűlés bejárásáig jelen volt, mely a távolról jött jegyzőket nagyon lekötelezőleg lepte meg és feledhetetlen emléket zártak érte keblökbe.

A gyűlés délután 1 órakor ért véget, honnan a községi vendéglőben gyűlt össze az érdeklődő közönség, de előbb Pótsa József főispánt, mint az egyet megteremtőjét és dísztagját távirati úton üdvözölte, melyre az egyetle áldást kívánó távirat nagy lelkesedéssel fogadtatott.

A község vendéglőse csakugyan kitöltte magát és teljesen meghazudtolta azt a közfelfogást: „közében nem lehet jól enni, mert minden rossz”, mivel itt minden fogás jobb volt a másnál s mi legfőbb, a bor sem hagyott semmi kívánni valót, pedig ez mai napság óriási dícsért.

(Vége következik.)

Csarnok.

Jámor Están egyházi levelei a szerkesztőhöz.

XXXVI.

Téns Szerkesztő ur!

Az újságok irattyaiból kimerített egyéni sejtlemem azon véleményben rug ki, hogy az téns kormány esmégy nagybajba vagon. Politikai eszméletem ugyanis asszonya, hogy Kossuth Ferenc esmégynek egy künyög későskén indult meg az arra vére. Mán folyhat, ha megcsinálta az nagy ribilliót. Addé s addé utazgatott, míg Bécsben megharagudtak érte s most mán a mű böles kormányunk issza meg levét. Mondtam es mindéig kántor komámnak, hogy bai leszen belőle, minekutána

Kossuth esmégy nem vette nemes Kárbahágó felé szekere rudját. Tudtam, hogy elroncsa magát, addé s addé foly az honfui eszem-iszom (az tallian kosztához szokott gyomor pediglen nem bírja az erős edelt) addé hordják neki a fejer egyetmásos leányzók az sok jó büzü zód-éséget s virágot s addé nyalakodik az nagyobb rendü nössemélyekkel honfui szent pontból, hogy végre es „megindul az arra vére.” Ugy jár az ember, ha erőst megerőlteti magát, met akarhogy szereti es valaki az nemzettit, nem muszáj, hogy mindéig csak az nössténynek örvendezzen. Különbén kinyugossa magát az esmégy s hejre jó, hanem nagyobb baj, hogy az téns kormány es megindult az arra vére, pedégy nem bankvóttezett annyit s felő, hogy ő nyugodni menyen, pedégylen ninesen szüksége nyugalomra. S még ezenfejl az országgyűlésen sem igen hagynak neki békét, folytonosan eszmölják a miniszter urakat az verestollasok. Ha már éppeg így vagon met nem csinálnak úgy, mint az vademberek, kik ha megúnják az kormányt úgy segítnek az dolgon, hogy az téns miniszter urakat szöröstől-böröstől megeszik. Osztan ha a szabadságot es megúnják, esmeg választanak minisztereket s ha az ország zsirján meghíztak, ezeket es megeszik.

Különbén annyit mondhatok, hogy az téns kormány erőst rosszul csinálja az dolgot, mikor megengedi, hogy az verestollasok annyót prezmitáljanak a gyülekezetben. Minálunk es vadnak gyűlések s vagon veres tollas ellenzék es, hanem azét a mű böles nagybírók úgy eselekszi meg a hejzetet, hogy veres tollas uraimék nem sokra mehetnek. Hogy történt a multakban es? Elmondom, érdemes leszen meghallgatni. Hát arról volt szó, hogy adjunk-e az főtisztelendő urnak 3 nimet öl tűzfát ajándékba avagy nem. Az bíró uram sem akarta, mű sem akartuk, s esupán az kurátor uram es egy nihány embere akarta, de azét ök meges többén vótak.

Vasárnap reggel az bíró uram a faluházától kihordatott minden szék es padat s esupán egyet tartott meg az maga számára. Azutan pedégylen behozatott két eseber vizet s azt a padlóra leöntette, úgy hogy bokáig érő sár lett belőle. Ezutan a falunépit behitta a gyülekezetbe s szép szavakkal előadta, hogy azét nines szék s azét yan sár az szobában, mivel hogy nagy takarítás vagon. Különbén es a gyűlés igen kurta leend. Ennek utána előadta, hogy az főtisztelendő ur 3 nimet öl fát kér a nemes községtől ajándékba. Ő esztet nem hajlandó megszózatolni, mivel hogy az főtisztelendő urnak szép fizetése vagon a nemes községtől s abból jutna fára es kurátor uraimék azonbon torkik szakadtából ordították, hogy adgyunk. Erre bíró uram aszt monda, hogy minekutána két-féle vélemény vagon, szovallásra boesátja az dolgot. Hát a ki asztot akarja, hogy adjunk a papnak fát üljön le s az ki nem akarja, maradjon állva. Kurátor uraimék hiában néztek széjjel, hogy hát hova üljenek le, met bizony nem vót. A possojába pedégylen nemesak a páternek, de meg az herkő-páternek sem telepednek le ünneplő gunyáikkal. Az kurátor uram böggött mérgibe, mint a bölönbika, de bíró uram ő

keme nem igen hallgatott reája s kimondta, hogy minek utána a közönség állva maradt, az papnak nem adunk fát.

Tessen a kormány es így csinálni s akkor nem eszmölhatták annyit az veres tollasok.

Kárbahágó, 1894. nov. 25-én.

Maradtam a téns szerkesztő urnak

tisztelettel s becsülettel

Jámor Están.

Ujdonságok.

— **Személyi hír.** Hatolykai Pótsa József ur Háromszék megye főispánja mult vasárnap rövid tartózkodásra Kézdi-Vásárhelyre érkezett smánap elutazott. Nem különben Tompa Miklós alispán is vasárnap Kézdivásárhelyt járt s még aznap viszatért székhelyére.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Solyom Ferenc Kézdivásárhelyi kir. járásbírói joggyakornokot a Kézdivásárhelyi kir. törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki.

— **Időjárásunk** állandóan derült es száraz. A Nemere a héten ismét meglátogatott, hozván egy néhány napi dermesztő hideget. Általában úgy látszik, hogy a Nemere lesz az idén is a „uralkodó nyomorúságunk”, mi az elszaporodott egerek pusztítása szempontjából előnyös, de az emberre nem épen kellemes. A valóságos tél főkélléke: a hó, az egyre késik.

— **Hazaifas czelu mulatság.** A mint a „Székelyföld” előbbi számaiban is jeleztük Kézdi-Vásárhelyi fiataisága viribus unitis (egyesült erővel) vállalkozott arra, hogy ezredéves fennállásunk ünnepélyén 1896-ban Budapesten rendezendő kiállításon városunk közgazdasági érdekeit a kiállításon résztvevő helyi kiállítók költségeinek részbeni fedezése által méltó módon fogja képviselni. Ajánljuk a szép es sokat ígérő mulatságot a közönség figyelmébe.

— **Katalin-estély.** A „Kereskedő Ifjak Társulata” által f. hó 24-én rendezett Katalin-estély, mint mindig, úgy ez alkalommal is fényesen sikerült. Elismerést érdemel a rendezőbizottság fíradhatatlan buzgalmaért, melylyel az estély sikerének biztosítására mindent megtett. A kétszakasos műsor esinnal megválasztott pontozatai, melyet a helyi zenekar pompás nyitányval vezetett be, kellemes változatosságban egyenkint kiérdemelték a szép számú közönség fölölzúgó tapsviharait, melyből a fíradhatatlan munkásságu rendező Zömei József ur is böven kivette részét. Ezutan kezdetét vette a tánc s eltartott jó hajnalig. Az első négyest két cologne-ban 60 pár tánczolta. Az anyagi haszon közel 150 frt. Ott voltak: Asszonyok: Jakab Istvánné, Dr. Bánffy Zsigmondné, Borea Miklósné, Balogh Gyuláné, Diénes, Lajosné, Baka Dánielné, Székely Jánosné, Papp Adolfné, Dr. Balogh Vendelné, Szabó Gyuláné, Hegyesi Adolfné, Csiszár Imréné, Dávid Istvánné, Ficzus Mártonné, Szvoboda Béláné, Dávid Jánosné, Nagy Ferenczné, Dobál Lajosné, Vajna Gáspárné, Benkő Lajosné, Nagy Lajosné, Szini Gyuláné, Bartók Károlyné, Bándy Istvánné, Kökösi Károlyné, Wellreiter Jánosné, Czecz Mártonné, Leányok: Csiszár Vilma, Tóth Amál, Tóth Emilia, Dávid Pepi, Nagy Irma, Kovácsi Anna, Jakab Károla, Hegyesi Irma es Gizella, Baka Ida,

Szabó Teréz, Dávid Iluska, Kiss Irén, Vajda nővérek (Csernátan), Diénes Matild, Török Aida, Baka Ida es Irma, Sehnelka Károlin, Zakariás Mariska, Csekme Ilona, Janosé Ida es Irén, Bartha Zsuzsika, Fejér Vilma, Pap Ilona es Anna, Kósa Mari, Gyárfás Borbála kisasszonyok.

— **Probalovaglás.** Mult szombaton es vasárnap két csapat huszár érkezett K.-Vásárhelyre egy főhadnagy es egy hadnagy vezetése alatt. A mi magyar huszáraink a legelső minőségű Nemere-szél zugás között, es pedig szélel szemben vágatott végig a háromszéki szép nagy rónaságon s megfagyva bár, de törve nem, érkeztek meg K.-Vásárhelyre. A ki ismeri a mi székely speciálitásunkat a Nemere szelét s utazott valaha vele szembe, csak az tudja méltányolni ezt a gyakorlati lovaglást s mi csak gratulálhatunk a magyar huszárok ellenálló képességének. Ezen lovaglás igazán bravour számba mehet.

— **Öngyilkosság.** K.-Vásárhelyt egy Koszti Róza nevezetű eseléd leány mult kedden délután a ház padlason felakasztotta magát. A mint a háziak észrevették nyomban levették s a rendőrség az esletési kivételek után beszállította a Rudolf-kórházba, de már nem lehetett életre ébreszteni. Tettének oka — mint mondják — reménytelen szerelem.

— **Tagosítások.** Telek községi tagosítását végrehajtó működő mérnök megválasztása végett a Kézdivásárhelyi kir. törvényszék Telek községo házához f. é. december 10-én d. e. 9 órára tárgyalást tűzött ki és felhívja a birtok-rendező mérnököket, hogy ajánlataikat a jelzett időig vagy Vajna Dénes Kézdi-vásárhelyi törvényszéki bírőhoz, vagy közvetlen az érdekelt felekhez adják be. Páké községo arányosítása es azzal együtt a határ tagosítása elhatározatván, a Kézdivásárhelyi kir. törvényszék az ott felmerülő mérnöki munkálatok kivitelénél alkalmazandó működő mérnök megválasztására Páké községo házához decz. 3-án d. e. 9 órára tárgyalást tűzött ki. Mérnöki ajánlatok a jelzett időig akár Vajna Dénes Kézdivásárhelyi kir. törvényszéki bírőhoz, akár az érdekelt felekhez adhatók be.

— **A Pallas Nagy Lexikonának** füzetes kiadásából megjelent a 89—92. füzet, vagyis a VI. kötet 14. és 15. s a VII. köt. 1. és 2. füzte, szokás szerint igen gazdagon illusztrálva. A képmelléletek a következők: A magyarországi renaissance II. és III. lapja, Európa térképe I. Napolen idejében, Vas-fedél szerkezetek, Westinghouse gyorsfék, Fejérmegye térképe, Clayton-féle önműködő úrfék, Felhőalakok (szinnyomat), Felvető gép, Polarizációkészülékek, Férgek, Magyar festett fabutor (szinnyomat), Festőnövények. Szövegrajz e 4 füzetben mindössze 122 van, a jelentékenyebb ezikké közül pedig a következőket tartjuk külön főlemlitendőknek: Falk Miksa (Sebestyén Gyula), Faludi Ferenc (Gulyás István), Fáy András (Négyesy László), Fazekas áru (Petrik Lajos), Fedél-szerkezet (Fittler Kamil es Czákó Adolf), Fegyelmi eljárás (Heil Fausztin), Fejér vármegye (Thüring Gusztáv es Hattyuffy Dezső), Fék (Varga Pál), Fekvő javak es Felebbezés (Heil Fausztin), Félfedellesszárnyak (Vangel Jenő), Felhő es Felhőalakok

(Róna Zsigmond), Felségiség és Felségjogok (Nagy Ernő), Felségsértés (Heil F.), Felsőház (Nagy E.), Illés A.), Feneczia (Erdélyi László), Fény-sarkítás és Fénytörés (Tangl), Fe-

rencz József (Marczali Henrik), Ferenczrendiek (Kazacsay), Férgek (Day J.) stb. A Nagy Lexikon füzeteként 40 kr-ával minden könyv-kereskedésben kapható.

Hirdetések.

Máriaczei Gyomorcseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, felfútság, savanyu felbőffés, hasmenés, gyomorfégés, felesleges nyálkiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs, székülés.

Hathatos gyógyszernek bizonyult fejtájánál, a menyinyben ez a gyomortól származott, gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hámorhoidáknál.

Emeltet bajoknál a **Máriaczei gyomorcseppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr. — Magyarországi forrástár:

Török József gyógyszerháza
Budapest. Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni!! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom”

kapható: KOVÁCS FERENCZ gyógyszerésznél.

HIRDETÉSEK e lap kiadóhivatalában felvétetnek.

M. kir. államvasutak.

MENETREND.

Keleti vonal.

Érvényes 1894. május 1-től.

PREDEÁL—NAGYVÁRAD.

Érvényes 1894. május 1-től.

Állomások	Vegyes vonat	Személy- vonat	Gyors- vonat	Állomások	Vegyes vonat	Személy- vonat	Gyors- vonat
Brassó (vendéglő)	é. 5.08	é. 7.43	d. u. 2.45	Medgyes	é. 10.55	é. 12.45	
Botfalva	é. 5.39	é. 8.07		Kis-Kapus (vend., elág. Szab. felé)	é. 11.14	é. 1.00	
Földvár	é. 5.58	é. 8.23		é. 11.29	é. 1.18		
Magyaros	é. 6.17	é. 8.43		Tövis (vend., elágazás Arad felé)	d. u. 1.10	é. 2.49	é. 7.59
Ápáca	é. 6.35	é. 8.57		é. 1.45	é. 3.42		
Képez	é. 6.54	é. 9.16		Nagy-Enyed	é. 2.11	é. 4.02	
Agostonfalva	é. 7.01	é. 9.22		Kocsárd (vend., elágazás Maros- Vásárhely felé)	é. 2.56	é. 4.35	
Alsó-Rákos	é. 7.18	é. 9.38		é. 3.06	é. 4.47		
Homoród	é. 7.45	é. 10.02		Györes (elágazás Torda felé)	é. 3.43	é. 5.15	
Kacsa	é. 8.02	é. 10.15		é. 3.53	é. 5.21		
Bene	é. 8.23	é. 10.36		Kolozsvár (vendéglő)	é. 5.45	é. 6.47	é. 10.45
Erked	é. 8.43	é. 10.51		é. 6.14	é. 7.30	é. 11.01	
Héjasfalva (elág. Udvarhely felé)	é. 9.12	é. 11.16		Nagy-Várad (vendéglő)	é. 10.44	é. 11.41	
Segesvár (vendéglő)	é. 9.35	é. 11.32		é. 11.04	d. u. 12.23	é. 2.18	
é. 9.42	é. 11.39			Budapest	é. 7.00	é. 8.15	é. 7.25

Expresz-vonat ind. 5 óra 14 p. reggel. Aradon át Brassóból ind. 10 óra 26 p. este, Budapestre é. 1 26 p., a gyorsvonat d. u. 2 óra 19 perczkor.

Kézdi-Vásárhely—brassói vasut.

Kézdi-Vásárhely	indul reggel	4.00	délelőtt	10.30	délután	2.45	Brassó	ind. reggel	4.50	reggel	8.50	délután	3.10
Imecsfalva		4.17		10.43		3.02	Szász-Hermány		5.09		9.09		3.25
Páva-Zabola		4.34		10.56		3.19	Prázmár		5.35		9.33		3.43
Kovácsna		4.45		11.13		3.51	Kökös		5.50		9.46		3.54
Barátos		5.18		11.29		4.16	Uzon		6.07		10.03		4.05
Nagy-Borosnyó		5.35		11.42		4.35	Kilyén		6.23		10.18		4.17
Eresztvény		5.55		11.59		4.56	Sepsi-Szentgyörgy		6.49		10.46		4.35
Sepsi-Szentgyörgy		6.35	d. u.	12.29		5.36	Eresztvény		7.16		11.14		4.57
Kilyén		6.45		12.37		5.46	Nagy-Borosnyó		7.37		11.41		5.14
Uzon		7.00		12.50		6.02	Barátos		8.06		12.10		5.35
Kökös		7.14		1.00		6.15	Kovácsna		8.33		12.40		5.55
Prázmár		7.41		1.20		6.42	Páva-Zabola		8.46		12.50		6.06
Szász-Hermány		8.01		1.36		7.02	Imecsfalva		9.01		1.08		6.18
Brassó	érk.	8.19		1.50		7.20	Kézdi-Vásárhely	érk.	9.19		1.26	este	6.32

Kézdi-Vásárhely ifj. Jancsó Mózes könyvoldója.